

Grondgebondenheid als sleutel in sector

Ton Loman:
‘We moeten schaalgrootte en intensiteit uit elkaar halen’

Jaap Gielen:
‘Eerste signalen dat schaalgrootte niet meer rendeert’

‘Op weg naar een duurzame melkveehouderij’ luidde de titel van de themadag van Schothorst Feed Research. Grondgebondenheid vormde de rode draad.

TEKST INGE VAN DRIE

‘O ns streefbeeld voor de melkveehouderij in 2040 sluit naadloos aan op de visie van minister Schouten voor 2030. Gras is de basis van het rantsoen, melkveehouders moeten kringlopen zoveel mogelijk sluiten en krachtvoer is alleen nog afkomstig uit Europa.’ Ton Loman, voorzitter van de – inmiddels opgeheven – Commissie Grondgebondenheid, haakte mooi aan bij de actualiteit tijdens de themadag van onderzoeksorganisatie Schothorst Feed Research met als titel ‘Op weg naar een duurzame melkveehouderij.’ Loman, oud-topman van Agrifirm, gaf in Nijkerk een inkijkje in het proces dat leidde tot het dit voorjaar gepresenteerde advies grondgebondenheid. Het percentage eiwit van eigen land is in het advies van de commissie leidend. ‘Dat is een kengetal dat meerdere duurzaamheidsdoelen positief ondersteunt. Het moeilijkst was het om de norm van uiteindelijk 65 procent te bepalen. We hebben daar tweeënhalve maand over gedaan.’ Volgens Loman lijdt het geen twijfel dat grondgebondenheid de sleutel is voor een toekomstbestendige melkveehouderij. ‘Grondgebondenheid is cruciaal voor maatschappelijke acceptatie, het vormt de basis voor een goede milieukwaliteit en leefomgeving en het versterkt het economisch perspectief van de sector.’

Lagere kritieke melkprijs

Jaap Gielen, bedrijfsadviseur van Countus, sloot zich daarbij aan. Hij noemde grondgebondenheid een kernwaarde in de melkveehouderij en zette dat meteen in economisch perspectief. ‘Bij berekeningen komt keer op keer naar voren dat hoe extensiever de bedrijfsvoering is, hoe lager de kritieke melkprijs. We zien daarbij ook de eerste signalen dat schaalvergroting niet meer rendeert.’ Gemiddeld haalden de Nederlandse bedrij-

ven in 2016 61 procent eiwit van eigen land. De grote bedrijven scoren daarbij gemiddeld iets lager. ‘Maar het is zeker niet zo dat ze per definitie deze norm niet kunnen halen’, stelde Loman, die ervoor pleitte schaalgrootte en intensiteit uit elkaar te halen. ‘Ook volgens de uit de milieuhoeke afkomstige leden uit onze commissie is er niks mis met schaalgrootte, maar wel met een te hoge intensiteit.’

Voor de bedrijven die nu nog niet voldoen aan de norm, had Gielen een positieve boodschap. Er zijn meer opties dan alleen grond en fosfaatrechten kopen. Het verhogen van de grasopbrengst bijvoorbeeld, het vergroten van het aandeel gras in het rantsoen of het verlagen van de ruweiwitopname uit krachtvoer. ‘Er is een wezenlijk verschil in grasopbrengst tussen bedrijven. Eigen ruwvoer verwaarden wordt echt van belang en de bodem vormt de sleutel.’

Han Swinkels, projectleider van de KringloopWijzer, stipte nog een element aan van duurzame melkveehouderij: broeikasgassen. Hij gaf aan dat de CO₂-uitstoot in 2030 met 48,7 megaton gereduceerd moet zijn, waarvan 3,5 megaton vanuit de landbouw komt. ‘Vanaf 2020 gaat het spel van start. Dan komen per bedrijf de broeikasgasemissies via de KringloopWijzer beschikbaar. Dan kunnen we zien waar nog winst te halen is.’ Gielen haakte daarop in. ‘Als de efficiëntie verbetert, bijvoorbeeld door een hogere melkproductie, dan verbeteren ook de resultaten op het gebied van broeikasgassen.’ Maar efficiëntie is niet langer het enige dat telt, zo sloot dagvoorzitter Wilfried van Straalen, van Schothorst Feed Research, aan bij de kersverse visie van de minister. ‘In ons onderzoek gaat het niet meer alleen om het halen van een super efficiëntie. We gaan ook meer dan vroeger kijken hoe je daarbinnen lokale grondstoffen beter kunt benutten.’ |